

ВІЛЬНЕ СЛОВО

XXIX-ий РІК НОВОГО ВИДАННЯ /Н-р 9-10/ ТРАВЕНЬ 2018 р./ ГАЗЕТА ЗАСНОВАНА 1949 р.

Культурно-просвітницький часопис Союзу українців Румунії

У номері:

- Весною в Чернівцях – репортаж ▶ стор. 2
- «Історія і традиції українців» у Сучаві ▶ стор. 3
- Реабілітація жертв «Великого терору» ▶ стор. 4
- До україномовної освіти в Румунії ▶ стор. 5
- 25 років «Громади українців» у Р. Молдова ▶ стор. 6
- Золоті руки умільців – у Тіміші ▶ стор. 7
- Українська вишиванка єднає нас! ▶ стор. 8
- «День української культури» в Бухаресті ▶ стор. 9
- Пісня «Їхав козак за Дунай» має автора ▶ стор. 10
- Міжнародні Дні Сім'ї і Матері ▶ стор. 11
- «Румунські скарби» на Сучавщині ▶ стор. 12
- Вшанування пам'яті героїв-добровольців ▶ стор. 13
- Травень і... Красуня магнолія ▶ стор. 14
- Переможці нацконкурсу з читання поезії ▶ стор. 15
- Слова шани і квіти – ветеранам ▶ стор. 16

Іван КОВАЧ

ТАМ, ДЕ ІДЕ ВІДЛУННЯ У ЧЕРЕШНІ

Де ти, зажурена моя? –
Хіба лиш там, де вітер ще не звився,
Де згасло слово свіже солов'я,
Знетрепетне й нанизане намистом?..

Не там, а півня де сльоза,
Де з снів мовчазних промінь у сердечне

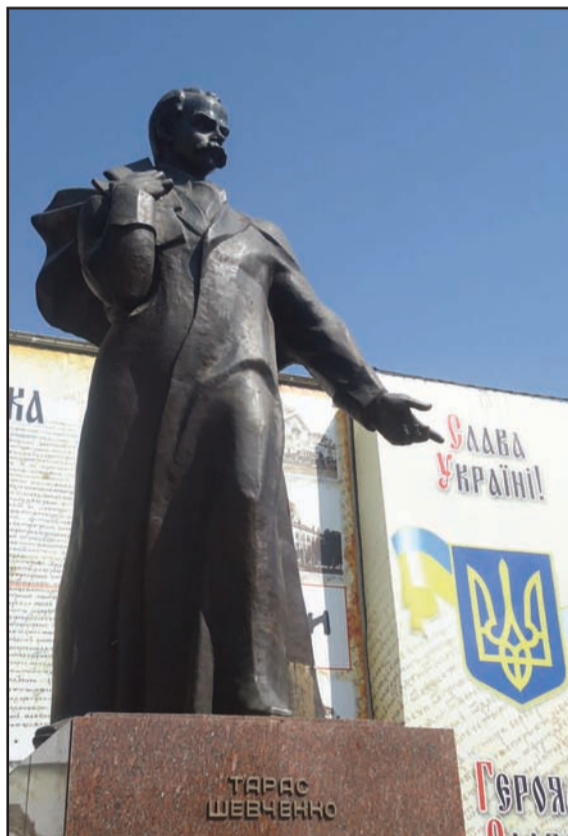
Буяння йде створинь, й де бірюза,
І де йде відлуння у черешні...

...У молодих, прарідних небесах
Надія – лиш зажурена примара,
Немов чужа, роздвоєна весна,
В якій не яр, не травень, а фанфара...

ВЕСНОЮ В ЧЕРНІВЦЯХ

Вжитті кожної людини є місця і події, пов'язані з місцем народження, проведенням дитинства, молодості та з іншими життєвими моментами. Звичайно, люди сентиментально дуже пов'язані головню з місцем народження. Про це часто згадується у віршах, піснях, оповіданнях, споминах тощо. Відносно цього не робимо і ми винятку, я і моя дружина Одарка, нашим місцем народження будучи прекрасне буковинське місто Чернівці. Сюди приїжджаємо дуже радо, коли маємо нагоду. А цього року така нагода була, можна б сказати, надзвичайною.

Тому що цього року день народження Одарки співпав із святом Великодня, то ми обоє, і родина нашого сина, виріши-

ли, на запрошення північнобуковинських рідних, відсвяткувати ці події разом із ними в Мамаївцях Кіцманського району Чернівецької області. У цій місцевості, розташованій на березі Прута, лише на кілька кілометрів від Чернівців, моя дружина має по батьковій стороні багато рідних, а це генетичний корінь, який ніколи не забувається.

Як це робили завжди, коли перебували у рідних околицях Північної Буковини, так і цим разом ми відвідали і рідні Чернівці. При цій нагоді, як звичайно, ми посідали на лавочках перед міським Ратушем, любуючись навколишньою перспективою центра міста, пройшлися площею перед пам'ятником письменниці Ольги Кобилянської, який знаходиться перед Українським Музично-Драматичним театром імені письменниці, а також побули і там, де найбільше любимо, – на площі, де знаходиться імпозантний пам'ятник генія українського народу Тараса Шевченка. Тут завжди перед його пам'ятником відчуваємо душевне відродження, відчуваємо, що ми діти Буковини, гордимось тим, що належимо до великого україн-

ського народу, бо тут є наш корінь, а ми його галузкою, хоч і живемо в Румунії.

Так було і тепер, але наша радість цим разом була затінена смутком, бо там, на високій панелі, де раніше знаходились дані про місто, цим разом була інша, також велика панель з написом «СЛАВА УКРАЇНІ – ГЕРОЯМ СЛАВА», а під нею панель з фотографіями-портретами (біля сотні) буковинців Чернівецької області, які героїчно загинули на Сході України у зоні АТО, обороняючи територіальну цілісність та незалежність України у боях із сепаратистами і агресивними воєнними діями Російської Федерації, яка їх підтримує, так як це сказав і Святий Патріарх Київський і всієї Руси-України Філарет у липні 2017 р., коли бував у Чернівецькій області: «Вся сила сепаратистів у тому, що їм допомагає Росія своєю армією, своєю технікою». Він наголосив: «Якби не було зовнішнього втручання, то ми б сепаратистів поставили на місце вже давно», і закликав буковинців до «патріотичності, віри у перемогу українського війська, у краще майбутнє держави» («Час», ч.30/27.07.2017).

На виставлених фотографіях дивляться на нас, деякі навіть усміхаючись, молоді хлопці, чоловіки, але і одна молода дівчина. Всі вони донедавна жили, мали перед собою життєрадісне майбутнє, але, коли стало потрібно, не завагаючись віддати своє життя за Матір-Україну. Між ними є і старші, але більшість із них молоді – наймолодший солдат Коваль Олександр Олексійович із Хотиня, народжений 26-04-1997 р., який загинув у Маріуполі 1-01-2016 р. Було йому тільки 19 років!

Вони були рядові солдати, офіцери (вищий чин – майор), але й волонтери. Незалежно від воєнного чину, всі вони доказали свою хоробрість чи то в прямій бою, чи рятуючи і даючи медичну допомогу раненим, або ведучи розвідку, як це робила розвідниця ДУК – Горбачова Анастасія Валентинівна, роджена 16-03-1983 у Чернівцях, яка загинула 6-08-2015 р у Маріуполі. Більшість із них загинули у «гарячих» вже історично звисних воєнних ділянках східного фронту, як Дебальцеві, аеропорті Донецьк, Маріуполі, чи Широкинім та інших, від початку – дотепер.

Цілий час до виставлених фотографій підходять люди, молоді і старенькі, зложують квіти, запалюють свічки, тримають хвилини мовчання, деякі втирають сльози... Одна молода жінка принесла білі квіти, зложила їх, стала перед однією фотографією і сумно, з материнською ніжністю погладдила лице молодого воїна. А це була мати вже звисного героя Буковини, чернівчанина лейтенанта Владислава Віталійовича Трепка, родженого 6-06-1986 р., випускника Медичного Університету.

(Продовження на 4 стор.)

Текст і фото
Ярема ОНИЩУК

Національний конкурс «Історія і традиції українців»

♦ У Сучаві відбулося справжнє свято української культури, а переможцями стали всі його учасники.

У приміщенні Національного коледжу ім. Міхая Емінеску в Сучаві нещодавно відбувся Національний конкурс «Історія і традиції українців». Конкурс був організований Міністерством національного виховання за організаторської та фінансової підтримки Союзу українців Румунії і мав три розділи: фотографія, есе та презентація певного звичаю чи обряду.

У змаганні взяли участь 150 українських учнів з п'яти регіонів Румунії, в яких компактно проживають українці, зокрема з Марамуреського, Ботошанського, Карашсеверінського, Сатумарського та Сучавського повітів. Змагання «Історія і традиції українців» спрямоване на заохочення юних українців до проведення спільних заходів з метою сприяння збереженню мови, історії, традицій і утвердження міжкультурного діалогу.

Голова Союзу українців Румунії та депутат Парламенту Микола-Мирослав Петрецький щиро привітав учасників конкурсу: «Ви знаєте дуже добре, що історія і традиції – це ті фундаментальні елементи, які кажуть, хто ми є. Знаємо дуже добре, що зробили наші діди та прадіди для того, щоб передати їх нам. Ми знаємо дуже добре, що і в сьогоднішній день не так легко усе зберегти. Саме тому в останні роки Союз українців Румунії почав приділяти все більшої уваги культурним подіям. Всі викладачі, батьки та учні почали розуміти, наскільки важливо ставити наголос на історію, освіту та культуру українців в Румунії. І той факт, що тут бачимо так багато викладачів та дітей від маленьких до великих, я впевнений, що всі події, які ми організуємо разом із Міністерством освіти, з шкільними інспекторами, з повітовими філіями СуР, я думаю, що це правильна річ, яку ми робимо. Хочу також подякувати тим, хто ініціював цю подію, і тим, які вміють її продовжувати, і хочу запевнити вас: ми зробимо все, що залежить від проводу СуР і від мене особисто як депутата у Парламенті Румунії для того, щоб такі події продовжувалися. Бажаю успіхів всім учасникам!».

З вітальними словами виступили також Генеральний інспектор Сучавського шкільного інспекторату Крістіан Кучурян, директор Національного коледжу ім. Міхая Емінеску Ренато Трончу, радник у Міністерстві освіти Ельвіра Кодря, директор Сучавського будинку вчителів Елена-Мануєла Давід, шкільний інспектор Ілля Савчук, Генеральний секретар Союзу українців Румунії, історик д-р Ірина-Люба Горват.

Потім почався довгоочікуваний момент: представлення звичаїв і традицій.

Першими виступили дошкільники з Вишавської Долини, які представили український стародавній ярмарок, координатор Нарциса Греченюк, а потім учні лицею ім. Тараса Шевченка із Сігету-Мармаціей, які представили українські вечорниці, координатор Джета Петрецька, учні Школи Арджел, які представили гуцульські вечорниці, легенду про Довбуша і танець «Гуцулка», координатори Дануца Мітрік та Елена Попеску, учні Школи Вишня Рівна, які представили великодні звичаї та виконали страсні пісні – координатор Джета Петрецька, учні Школи Рогожешти, які представили український танець, координатор Клаудія Симчук, учні Школи Калінешть-Купаренку – координатор Лоредана Миндриштяну, які представили великодні звичаї, учні села Бродина, які представили гуцульські танці – координатор Віоріка Коняк, учні

Вишньої Бродини, які представили звичай ворожіння на Святого Андрія – координатор Чечілія Лесинчук. Учениця Андрея Ясиновська з Палтіну представила виставку писанок, які вона сама розписала, – координатор Ілля Савчук. Слід не забути про цікаві есе, а також про гарні фотографії, виставлені при вході в Сучавському коледжі імені Міхая Емінеску. Поза конкурсом пані Родіка Джуранюк з учнями Школи Михайлень влаштувала маленьку виставку з гарними писанками та великодніми стравами. Представлені моменти були дуже гарними, а журі мав нелегку справу у визначенні переможців.

До складу журі ввійшли: лектор-доктор Сучавського університету імені Штефана Великого Анамарія Гавріл, історик Повітового Сатумарського Музею Ірина-Люба Горват, радник у Міністерстві освіти Ельвіра Кодря, редактор Радіо Інтернаціонал Христина Штірбець, шкільний інспектор з питань націоналізму Ілля Савчук, вчитель та хореограф Петро Шойман із Школи Бальківці, директор Сучавського Національного коледжу ім. Міхая Емінеску Ренато Трончу, вчителька Гергіна Анич в Школі Палтіну, народна співачка Феліція Облеснюк, і, не востаннє, координатор конкурсу шкільний інспектор Лучія Міжок.

З боку Міністерства національного виховання були вручені грошові премії: 6 перших премій, 6 других премій, 6 третіх премій та 15 відзнак для трьох розділів: фотографія, есе та презентація певного звичаю чи обряду. Союз українців Румунії забезпечив транспорт, проживання та харчування.

Після преміювання члени журі: хореограф Петро Шойман, історик Ірина-Люба Горват й народна співачка Феліція Облеснюк, привітавши переможців, зробили їм окремі цінні рекомендації для майбутніх виступів у зв'язку з народним одягом, виконанням танців та складанням есе. Потім щасливі учні, вчителі, батьки почали робити фотографії на довгу згадку, а ми постаралися записати найсвіжіші відгуки про цей захід.

Вихователька української мови із села Вишавська Долина Марамуреського повіту Нарциса Греченюк поділилася своїми враженнями від участі в конкурсі: «Дуже добре представилися всі групи дітей. Ми мали можливість ознайомитися зі звичаями інших повітів, ми дуже задоволені й сподіваємось, що візьмемо участь і наступного року у цьому конкурсі, тому що такого роду події дуже корисні для того, щоб прищепити дітям любов і повагу до народних звичаїв й традицій. Такі вистави ми проводимо й у нашому садочку з нагоди різних свят. Робота нелегка, є багато праці, але дітям дуже подобається і вони дуже задоволені».

Уляна Юркуц, мати шестирічного Максимка з Вишавської Долини, сказала: «Наші діточки намагалися показати насамперед всю красу того стародавнього ярмарку, коли люди йшли на ярмарок не лише просто купувати, а й розважатися, поговорити, дізнатися про останні новини, бо колись не було, як тепер, інтернету і телебачення. Саме на такому ярмарку вони здобували найсвіжішу інформацію. У виставі наші діточки казали і вірші, і танцювали, жартували, продавали корову! Мій синочок продав корову, жартував. Діти заохочували й членів журі до ярмарку. Пропонували їм різноманітні продукти, овочі, розповідали про них. Діти, коли приїжджають додому, вони настільки наповнені такими позитивними емоціями, радіощами від того, що вони бачили: нове місто, нову архітектуру. Вони знаходять нових друзів, бачать інші обряди, дивляться на старше покоління, беруть для себе чогось нового».

Вихователька Нарциса Греченюк дуже багато вкладає душі, щоб не забувалося українське коріння, щоб діти розмовляли українською мовою, співали українські пісні. Ми їй дуже вдячні за це.

(Закінчення на 10 стор.
Христина ШТІРБЕЦЬ

ВЕСНОЮ В ЧЕРНІВЦЯХ

(Закінчення. Поч. на 2 стор.)

Брав участь в АТО у Донбасі, подаючи медичну допомогу раненим. Загинув 12-02-2015 р під Дебальцевим. За свої заслуги Указом Президента України посмертно нагороджений Орденом Богдана Хмельницького III-го ступеня. Йому був вручений посмертно і Орден «Народний Герой України» – єдиний на Буковині, а також і медаль «На славу Чернівців».

У скорім часі перед фотографіями пройшло ще троє осіб – чоловік і жінка середнього віку та молода дівчина. Приблизились, поставили квіти і запалили свічку та мовчки стали перед фотографією іншого молодого воїна. Із розмови з ними я довідався, що це батьки і сестра лейтенанта Дергача Леоніда Валентиновича родженого 24-03-1979 р. у селі Зарожани Хотинського району, який загинув 1-02-2017 р. в м. Авдіївка Донецької області. Закам'янілі, сумні лиця батьків, очі вже не мають сліз, але сестра таки заплакала, коли погладила свого брата...

Подібних моментів ще було, люди приближувались, сумно дивилися і віддалялись, – це були бабки і дідуся, але й молоді батьки із дітьми, молоді хлопці й дівчата. Перед нашим відходом прийшли ще четверо осіб – дві жінки, чоловік і дівчинка віком приблизно 10-11 років. За зовнішнім виглядом, поведінкою й акцентом, ми здогадалися, що це чужинці. З

цікавості я пристав до них і вступив у бесіду. Виявилось, що вони українці з Америки, які не забули свого національного коріння і говорили по-українськи з чужим акцентом. Їм було приємно пізнати закордонного румунського українця. І ось сталося так, що герої, перед якими ми стояли, зблизили символічно корінних українців з українською діаспорою.

Всупереч відстані, яка їх розділяє, їх всіх з'єднує спільна любов до рідного краю. Вони трохи спішили, отожд, не було часу докладніше порозмовляти, але перед тим, як попрощатися, перед їхнім відходом, мене зворушило і запам'яталось те, як дівчинка, яка була з ними, своїм фотоапаратом, якого ледве могла тримати у руках, сфотографувала цих буковинських героїв...

Із сумом віддалились і ми від виставлених фотографій на цій центральній площі, де

Великий Кобзар наче вказує на доблесних синів України і наче підтверджує те, що написано: «СЛАВА УКРАЇНІ – ГЕРОЯМ СЛАВА».

Сумно, що і після 73-ох років від закінчення Другої світової війни, у XXI-ому столітті, нема миру і спокою, що треба проливати кров, щоб забезпечити територіальну цілісність і незалежність рідної України. Від початку воєнних дій на сході України сповнилось майже 4 роки. Перші постріли були там для оборони аеропорту Донецьк. Тут велися запеклі бої. Оборона аеропорту стала доказом незламності українського народу. Бійці, які там воювали, стали прикладом для десятків тисяч патріотів і військових. Вони довели, що сила волі, любов до батьківщини, шалена жага знищити ворога – це характеризує українське військо і є прикладом мужності для наступних поколінь. А що українці уміють і можуть мужньо боротися за свою державу, то в цьому переконався весь світ.

Тепер, у травні, коли відзначається День Перемоги, наші думки летять до України, до героїчних подвигів її синів, а ми приєднуємось до її голосу, кажучи також: «Героям слава!».

А в Чернівцях повна весна, «всюди буйно квітне черемшина», як це співав звісний народний артист України, буковинець Дмитро Гнатюк у своїй пісні «Черемшина».

Життя йде далі своїм шляхом, діти граються, мами з малими дітьми у візочках проходжуються у парках і на Центральній площі біля пам'ятника Тараса Шевченка та перед фотографіями загиблих воїнів, які віддали своє життя, пожертвували свою молодість, щоб і нова українська генерація, яка тепер грається і ще у візочках, мала світле майбутнє, щоб усі жили у мирі, благодаті у цілісній, незалежній рідній Україні.

Посольство України в Румунії ПРЕС-РЕЛІЗ

ДО 80-Х РОКОВИН ВЕЛИКОГО ТЕРОРУ – МАСОВИХ ПОЛІТИЧНИХ РЕПРЕСІЙ 1937-1938 РОКІВ

(Продовження з попереднього числа)

РЕАБІЛІТАЦІЯ ЖЕРТВ

Незаконність «Великого терору» визнали ще за часів СРСР після смерті Й. Сталіна, коли в роки «відлиги» провели часткову реабілітацію репресованих. Реабілітаційні процеси другої половини 1950-х – початку 1960-х років мали обмежений характер. Більшість громадян, засуджених за політичними звинуваченнями, не отримали повної реабілітації, а їхні права не були повністю відновлені.

У 1991 році, в останні місяці існування УРСР, було ухвалено Закон «Про реабілітацію жертв політичних репресій на Україні». У ньому вперше в Україні законодавчо засудили і відмежувалися від політичних репресій як методу керування суспільством. Але оскільки цей закон ухвалювався ще в

УРСР, то певна частина цих репресій, навіть вчинених позасудовими органами, все ще визначалася «обгрунтованими». Відповідно до вимог Закону органами прокуратури та судами впродовж 1991–2001 років, було реабілітовано 248 тис. 810 громадян, відмовлено в реабілітації — 117 тисячам 243 особам.

У 2015 році Україна засудила злочини комуністичного тоталітарного режиму Законом «Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганд їхньої символіки».

У 2017 році у Верховній Раді України схвалено в першому читанні розроблений Українським інститутом національної пам'яті спільно з народними депутатами проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України

щодо удосконалення процедури реабілітації жертв репресій комуністичного тоталітарного режиму 1917-1991 років» (№ 6574 від 09.06.2017). Законопроект суттєво розширює коло осіб, які підпадають під реабілітацію. Зокрема, в ньому прописана автоматична реабілітація осіб, які були покарані позасудовими органами, право на реабілітацію отримають ті, хто зі зброєю в руках боровся за незалежність України, був ув'язнений, примусово поміщений у психіатричний заклад, трудову армію, позбавлений майна через «експропріацію» чи «розкуркулення», або ж депортований за національною ознакою.

Romania, Bucharest, Aviatorilor 24; tel.: (+4021) 230 36 60; fax: (+4021) 230 36 61;

E-mail: emb_ro@mfa.gov.ua

Стан української освіти в Румунії

(Продовження з попереднього числа)

Сюжети для письмового національного тестування з української мови та літератури, румунської мови та літератури та іноземної мови для учнів усіх класів та, відповідно, для учителів і професорів.

Згідно з нормативними документами Міністерства Національного Виховання Румунії, головною є розробка нових навчальних програм з Української Мови (Спілкування на рідній мові), Музики та Руху і Релігії – Український Православний Культ для ліцеїв. Нові програми мають бути спрямовані на реалізацію сучасних підходів до мовної освіти, нових пріоритетів, критеріїв. Головною при укладанні програм має бути орієнтація на задоволення потреб і культурних запитів особи, пов'язаних із практичною діяльністю, духовним життям, комунікативними інтересами.

За останні два роки, в результаті зусиль вчителів садочка, початкового та 1-4-их класів, вчителів музики та інформатики і радника Українського Православного Вікаріату м. Сігету Мармаціей повіту Марамуреш були видані на румунській і вперше на українській мовах за певною структурою, поданою Інститутом педагогічних наук, навчальні програми з Української Мови (Спілкування на рідній мові), Музики та Руху і Релігії – Український Православний Культ, для початкового та 1-2-го класів та навчальні програми з Української Мови, Музики та Руху і Релігії – Український Православний Культ для 3-4-их класів та для 5-8-их класів.

Учителі української мови та літератури вдосконалюють свою кваліфікацію на базі Будинку вчителя м. Бая Маре, на базі Філологічного Факультету Бухарестського Університету та на базі Вищих навчальних закладів України, де щороку організуються курси для підвищення кваліфікації вчителів української мови та літератури в Румунії.

Минулими навчальними роками вчителі української мови та літератури загальноосвітніх шкіл та ліцеїв Румунії мали можливість взяти участь у сесіях стажування на базі навчальних закладів в Україні.

Перша сесія стажування відбулася з 1 по 15 вересня 2010 р. в Івано-Франківському обласному інституті післядипломної педагогічної освіти та на базі навчальних закладів Івано-Франківської області.

Члени делегації викладачів української мови в Румунії, які проходили курси стажування для вчителів української мови і літератури на базі Івано-Франківського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти та на базі навчальних закладів Івано-Франківської області, висловлюють велику подяку за сприяння у організації та проведенні науково-методологічної діяльності. Івано-Франківська обласна державна адміністрація забезпечила їм цікаві лекційні курси, екскурсійну програму, відвідування шкіл, зустріч з керівництвом, викладачами та студентами філологічного факультету, зустріч з керівництвом Головного управління освіти і науки облдержадміністрації.

Ці заходи дуже сподобалися всім членам делегації. Також всі члени делегації отрима-

ли в подарунок чимало методичної літератури, словники, посібники, підручники, методики.

Друга сесія стажування в Україні для вчителів української мови та літератури румунських загальноосвітніх шкіл була організована на підставі виконання положень ст.2 Протоколу про співробітництво у галузі освіти між Міністерством освіти і науки України та Міністерством освіти, досліджень та інновацій Румунії на 2008-2009, 2009-2010, 2010-2011 навчальні роки.

Міністерство освіти і науки України розглянуло звернення радника Дирекції освіти мовами національних меншин Міністерства виховання, досліджень, молоді та спорту Румунії щодо надання сприяння в організації стажування в Україні для вчителів української мови та літератури румунських загальноосвітніх шкіл (всього 15 осіб) та запропонувало провести його у період з 31 січня по 5 лютого 2011 року на базі навчальних закладів Львівської області.

Українська Сторона забезпечила проживання, харчування та культурну програму

членів групи. Всі члени делегації завіряють про те, що відчули справжню турботу про себе: відвідування шкіл та спостереження на відкритих уроках української мови та літератури, вдале розміщення для мешкання, добре харчування та цікаві розважальні заходи, пішохідна екскурсія по місту Львів, зустріч з першим заступником голови з облдержадміністрації паном Мироном Янківим та керівництвом Головного управління освіти і науки облдержадміністрації: з паном Михайлом Брегіном – начальником Головного управління освіти і науки облдержадміністрації та з пані Богданою Біляк – заступником начальника Головного управління освіти і науки облдержадміністрації. Завдяки цим людям, кожний день був насичений та яскравий, а фінальна зустріч у залі засідань облдержадміністрації, підведення підсумків та вручення сертифікатів про закінчення курсів запам'яталися всім учасникам на все життя.

Разом із цим сьогоднішня система навчальних закладів, де викладання ведеться лише на румунській мові, не відповідає культурно-освітніям запитам української меншини.

Шляхи вирішення проблем щодо вивчення української мови та літератури у загальноосвітніх навчальних закладах із румунською мовою навчання обговорювались на

засіданнях методичних об'єднань (кружків української мови), круглих столів, відкритих уроків, де приймалися конкретні рішення, рекомендації для поліпшення вивчення української мови та літератури. За останні два роки було видано на кошти Союзу Українців Румунії Робочий зошит для першого класу, складений проф. української мови Кодря Ельвірою, Радником Дирекції освіти мовами національних меншин Міністерства національного виховання Румунії та посібник для третього року навчання, складений проф. української мови Міхок Лучією і проф. української мови, Штюбіяну Анкою. Також Союз Українців Румунії намагається видати цього року посібники для першого, другого, четвертого та п'ятого року навчання.

Ініціатором багатьох започаткованих заходів, спрямованих на активний розвиток духовно-культурної сфери етнічної групи українців Румунії, виступає Союз Українців Румунії – громадська, неурядова, неконфесійна і неприбуткова організація із статусом юридичної особи, отриманим на основі

УП 26/2000 стосовно товариств і фондаций, затвердженої із змінами і доповненнями Законом № 246 /2005, з повною автономією.

Комісія Союзу Українців Румунії з питань науки та освіти здійснює постійний контроль за дотримання вимог Закону Румунії «Про права меншин на загальну освіту». За ініціативою згаданої комісії розглянуто питання «Про стан фінансування української освіти в Румунії». З метою посилення нагляду за фінансуванням освітніх закладів, в яких навчаються учні українського походження, голова СУР пан Микола-Мирослав Петрецький вимагає постійно аналізу стану фінансування від відповідних комісій.

Кожного року добивається на виділення коштів на проведення капітального ремонту, ліквідацію аварійних ситуацій і підготовку навчально-виховних закладів до роботи в зимових умовах.

Важливим кроком на шляху до створення сприятливих умов для етнокультурного розвитку української меншини є діяльність щодо поліпшення видавничої справи. Саме тому Урядом Румунії виділяються ресурси, кошти і поліграфічні потужності для випуску друкованої продукції українською мовою.

Ельвіра КОДРЯ

ДЕЛЕГАЦІЯ СУР ВЗЯЛА УЧАСТЬ У 25-Й РІЧНИЦІ ВІД СТВОРЕННЯ «УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДИ» В РЕСПУБЛІЦІ МОЛДОВА

На запрошення президента української громади в Р. Молдова пана Олійника Миколи Констянтиновича, 28 квітня 2018 р. делегація Союзу українців Румунії в складі Миколи-Мирослава Петрецького – голови СУР та депутата в Румунському парламенті, Віктора Григорчука – заступника голови СУР, голови Яської філії СУР і Данієля Серденчука – заступника голови Яської філії СУР, взяла участь в заходах, присвячених 25-й річниці створення Української громади в Р. Молдова.

Святкові заходи відбулися в приміщенні Національної філармонії Р. Молдова м. Кишинів, в яких взяли участь представники центральних органів влади Р. Молдова: заступник голови Парламенту Р. Молдова Володимир Вітюк, радник президента Р. Молдова Корнелій Попович, директор Бюро міжетнічних відносин Олег Бабенко, депутат Парламенту Р. Молдова Володимир Цуркан, радник в Міністерстві освіти Ала Нікітченко, посол України в Р. Молдова Іван Гнатишин, президент Союзу українців Румунії і член Парламенту Румунії Микола-Мирослав Петрецький, голови болгарської та російської громад в Р. Молдова та велика аудиторія – близько 400 людей.

Захід почався «з в'язанки» народних пісень на румунській, українській та російській мовах у виконанні хору «Лакріміоара» м. Єдинці, лауреата декількох національних і міжнародних конкурсів і фестивалів (художній керівник Іван Крушко), а потім прозвучали гімни Р. Молдова та України.

Програма розпочалася виступами представників центральних органів Р. Молдова.

Виступив голова Союзу українців Румунії, депутат Парламенту Румунії Микола-Мирослав Петрецький.

Представники Парламенту, уряду, Бюро з міжнаціональних відносин і посол України в Молдові вручили вчителям дипломи та символічні подарунки.

Делегація Союзу українців Румунії передала значну кількість книг українських письменників з Румунії для бібліотеки «Леся Українка» Української громади в м. Кишинів, голові та його заступнику символічні подарунки.

У своєму виступі голова Української громади в Молдові зробив ретроспективу діяльності, проведеної протягом 25 років свого існування від заснування і до наших днів. Він представив пройдені етапи, проблеми, з якими вони зіткнулися, враховуючи те, що українську мову не вивчали у школах до створення Громади. Спочатку використовувались підручники, привезені з України, і тільки в 1994 році, за підтримки молдовської інтелігенції, був

надрукований в Р. Молдова перший Буквар. Потім, в наступні роки були надруковані й інші посібники для дітей, які навчаються українською мовою. Послідував період, коли були прийняті закони, які посприяли розвитку освіти рідною мовою. В даний час в Молдові діє 49 шкіл з викладанням українською мовою, де навчаються близько 6000 учнів, організуються республіканські олімпіади з української мови, на яких просувається культура, мова та історія України. У Кишиневі працює Український лицей ім. М. Коцюбинського і бібліотека ім. Лесі Українки Української громади.

Для ефективного навчання української меншини в Молдові Міністерство освіти розробило навчальні програми з мови, історії, культури і традицій українського народу.

(Для подальшого навчання українська сторона надає стипендії, на навчальний 2017-2018 рік було виділено загалом 34 стипендії: 22 стипендії для бакалаврів, 10 стипендій магістра в галузі вищої освіти, 2 стипендії для вищої докторської освіти. (80% з місць розподіляються за квотою, – надаються для громадян Р. Молдова українського походження, випускникам навчальних закладів, в яких вивчається українська мова. В Р. Молдова було офіційно зареєстровано понад 600.000 українців, але неофіційно їх майже мільйон).

Посол України в Кишиневі зазначив, що відразу після створення Української громади в Молдові акцент був зроблений на розробку та затвердження нормативно-правової бази з метою створення умов для збереження традицій і звичаїв меншин, які проживають в Молдові, по сприянню освіти на рідній мові. Розглянувши деякі з досягнень України, а також стосовно відносин співробітництва між двома країнами (обсяг торгівлі на суму понад 885 мільйонів леїв), Іван Гнатишин підкреслив, що Україна і Р. Молдова перебувають під однаковою загрозою: Україна зацікавлена в тому, щоб і Республіка Молдова була стабільною і процвітаючою державою.

І. Гнатишин підкреслив, що в Україні діяльність Української громади Молдови добре відома, та, може, в недостатній мірі підтримується Україною, але важливо, щоб спільнота рухалась вперед, щоб слідувала своїм прямим призначенням і не поверталася з вибраного шляху: «Разом ми зможемо подолати деякі труднощі, які можуть виникнути на шляху», – сказав посол, і, нарешті, висловив упевненість відносно перспективного майбутнього Української громади в Молдові.

(Далі буде)

Голова Яської філії СУР
Віктор ГРИГОРЧУК

УКРАЇНСЬКА ВИСТАВКА ЗОЛОТИХ РУК УМІЛЬЦІВ ПОВІТУ ТІМІШ

Вмісті Тімішоарі в Музеї села біля Української хати в теплий весняний сонячний день 21-ого квітня ц.р. відбувся 6-ий випуск виставки робіт народних творців повіту Тіміш.

Можна було побачити і закупити надзвичайні речі, вироблені здібними, талановитими руками наших майстрів-умільців. Ініціатором заходу була Михаела Бумбук – редактор TVR Тімішоара. Головні організатори СУР – голова Микола-М. Петрецький і голова Тіміської організації Юрій Глеба. Відкрили виставку п. Михаела Бумбук і голова, який привітав гостей, присутніх і підкреслив мету події: зберегти традиційне ремесло та передавати його молодому поколінню.

Були присутні офіційні особи м. Тімішоара, голови Тіміської організації СУР, представники телебачення, журналісти з п. Тіміш, Симона Лібер-Ланкранжан – редактор з боку україномовної радіопередачі, Раду-Чіпріан Поп – редактор Радіо Тіміш, голова місцевої організації м. Карансебеш Юрій Тюх і примар комуни Корнуцел-Банат Іван Попович разом із художнім колективом «Барвінок», а також делегація з Буковини, перший заступник голови організації СУР Сучава Іван Боднар. Після вітальних слів ведуча заходу Михаела Бумбук постаралася представити виставку народних умільців.

Учасники виставки відвідали чудові стенди. Художник І. Боднар виступив з гарними картинами, приніс гарний «Буковинський пейзаж» і пояснив, як можна б виткати рушник єдності, звернувся до активістів СУР з таким заходом. Представила свої живописи пані Емт – нонфігуративні картини техніки Pouring з гарними якими кольорами, щось нове, яка пояснила, що така техніка розвивається побільше в Туреччині і Великобританії. Із села Палтіну (Сучава) дві молоді гарні жінки-майстрині п. Віоріка Дразнич і Петронела Ясиновська представили чудові писанки. Наче живі. Далі – Марія Крішан і Одотя Корнищан із села Готглоб-Тіміш. Марія виробляє вінки, віночки для дівчат, а для танцюристів різнокольорові стрічки. Учні школи с. Щука змалювали різні сувеніри, гарні моделі на кераміці.

Талановитий художник родом із села Зоріле Борис Ковач-Липий, молодий карикатурист, змалював гарні портрети молодих дівчат і хлопців.

Із села Дарови Марія Шульдак зі своїми дочками і внуками виставила ляльки, гарно одягнені у вишивані костюми з різних повітів. Потім – стенд українців з Мараморощини, із села Бистрого: Марія Юркуц з її дочкою з дівчатами Симоною Маркіш, виробляють різні речі, тчуть на кроснах. Із села Раковіца-Тіміш була їх родина – великої сім'ї, – принесли і традиційні страви, вишивки, зокрема, гарні давні рушники.

Між українськими творцями була Іляна Теслевич з Лугожу, модельєр, – її швейна майстерність творить чудові костюми – українські гуцулки і багато іншого. Була зі своїми учнями – дівчатами, одягненими в сукнях – новий дизайн, сучасний стиль вишивання.

Вони проходили і показали перед присутніми гарний одяг, отримали оплески, були оцінені.

Підтримували атмосферу в той квітучий весняний день колектив села Корнуцел, члени якого розвеселили всіх піснями і голосами, – такими дзвінками, вони гуцульського походження.

Крім цього, жінки старшого віку виставили свою працю, вони мали кужелі з вовною і повісом, пряли, плели капці, рукавиці, а молоді жінки вишивали рушники, скатерки й інші різні речі, співали, танцювали з вигуками. Потім колектив «Реметянка» і сім'я Грінь співали українські пісні, молода співачка Ніколета, дочка, мати Анна і тато Николай, підтримували «Банатських гуцулів», радість і веселість. Правда, на закінчення були виставлені і українські традиційні страви: дуже смачні голубці, бо Одотя Корнищан нагодувала всіх добрими і смачними голубцями, медяниками, – всі ж жінки виставили і різні страви, кремзлики, вареники, м'ясні страви, калачі, крученики, паски та ін.

Всім українським умільцям побажати здоров'я, сил золотим рукам, які виробляють, творять з душею, не без душі, і ставлять на полиці дивовижний матеріал!

Анна БЕРЕГІЙ

ВИШИВАНКА ЄДНАЄ НАС!

В суботу, 12 травня ц. р., Організація жінок-українок Румунії, як було передбачено в Плані заходів ОЖУ на 2018 р., відзначала День української вишиванки, який цього року припадає на 17 травня, третього тижня цього весняного місяця.

Назва заходу така тому, що до міста Сігета зібралися жінки-українки з повітів Арад, Ботошани, Караш-Северін, Тіміш, Сучава, Мараморіш і столиці Бухарест, щоб показати красу української вишиванки.

Дуже радо прийняла і привітала їх голова ОЖУ, підписувач цих рядків, яка подякувала всім за те, що вони відповіли на її запрошення, побажала приємно провести цей день, наповнитись позитивним настроєм.

Після відкриття Конкурсу з декламування української поезії (національний етап) присутні жінки разом із членами хору «Ронянські голоси» і танцюристами групи «Соколята», у прекрасних вишиванках, які зачарували всіх, попрямували містом від Музичної школи до пам'ятника великого Кобзаря, Поета Тараса Шевченка. Яка то була краса! Тут сфотографувались і заспівали пісню «Думи мої, думи мої...». Прохожі привітали нас.

Захід відбувся в осередку СуР з прикрашеними вишитими рушниками та різними узорами вишиванок. Не можна було надивитись на наших вродливих дівчат та жінок-українок, на їх доброзичливі усмішки. Вишиванка з'єднала всіх, від найменших до найстарших в одну українську родину.

Голова ОЖУ представила програму події, а потім запросила до слова голову СуР та

депутата Парламенту Румунії пана Миколу-Мирослава Петрецького, який, присутній на всіх наших подіях, привітав всіх присутніх, побажав всього найкращого, подякував за те, що жінки-українки підтримують українську громаду та єдність українців Румунії. Сердечно привітав жінок Радник-посланник у Посольстві України в Румунії пан Євген Левицький. Голова СуР Мараморощини пан Мирослав Петрецький поздоровив присутніх за те, що вони ще раз доказали свою повагу до традицій, до всього рідного, побажав їм успіхів. Пані Іляна Дан – перший заступник голови ОЖУ – теплими словами привітала всіх.

Ледія Співалюк подякувала провду СуР за підтримку, за побажання, запевнила, що надалі жінки-українки зберігатимуть традиції та звичаї. Далі розповідала про вишиванки, про їх роль у нашому житті як про найдавніший та найпоширеніший вид народної творчості, символ благополуччя і любові в сім'ї, величезне багатство, створене протягом віків народними майстринями, дзеркало народної душі.

День вишиванки – свято, поклонане до сприяння єдності й культури, відродження українського народу.

Головна мета нашого заходу – збереження та популяризація українських традицій та цінностей серед українців, а головне молодих. На щастя, зростає популярність вишиванок. Кілька слів було сказано про кольори вишиванок та їх символіку.

Пані Ярослава Колотило, голова організації СуР муніципалітету Бухарест, представила перед жінками книжку Мирослави Шандро «Гуцульські вишивки», порадила вживати моделі у вишиванні. Учасниці з повіту Сучава продемонстрували, як розписуються писанки, на яких чудові узорі вишиванок, а молода Юліана Лупшак із Вишавської Долини представила сорочки для чоловіків, жінок і дівчат, узорі на яких вишиває вона, її мати та її бабуся Юліана Пойнар. Юліана займається вишиванням від 10 років, – це найприємніше заняття. Навіть і її брат вишиває!

Говорили про вишиванки, про те, як зберігається це заняття у місцевостях всіх, поділилися знаннями та секретами вишиванок жінки з Рогожешт, Копачеле, Негостини, Луга над Тисою, Реміт, Полян, Кривого, Верхньої Рівни, Рускови.

Щоб усвідомити значення вишитої сорочки, щоб збудити любов та повагу до неї, маленька Сіміна Колопельник із села Ремети разом із Дарією Тях і Делією Ковач проспівали чудово

пісню Наталії Май: «А сорочка мамина біла-біла...». Прекрасно підспівували й присутні.

Це тому, що в заході брали участь і молоді (їх ми завжди включаємо в наші події аби навчитися дечого від старших), організатори домовившись вибрати так-звану «Міс Вишиванку». 3-поміж дівчат була названа Юліана Лупшак із Вишавської Долини, бо вона не лише учениця ліцею, а й справжня майстриня вишиваної краси.

На закінчення п. Ледія Співалюк подякувала всім українкам за активну присутність, попросила не забувати наше завдання – передавати красу та чарівність вишиванок наступному поколінню, збирати і зберігати сорочки, прикраси, рушники, серветки, все, що найкраще, і створювати домашні маленькі музеї, бо всіх українців єднає у велику родину любов до рідної мови, до пісні, до вишиванки.

Хай Бог благословить роботу всіх тих, які творять красу!

Ледія СПІВАЛЮК,
Голова Організації
жінок-українок Румунії

«ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ» В БУХАРЕСТІ

15 травня 2018 р. в рамках *Тижня слов'янських культур* Бухарестського університету відбувся захід «День української культури» в складі Департаменту слов'янської філології кафедри іноземних мов та літератур за підтримки Союзу українців Румунії та Посольства України в Румунії.

У заході взяли участь Посол України в Румунії Олександр Баньков, заступник голови СУР Михайло Трайста (з об'єктивних причин голова і депутат Микола-Мирослав Петрецький не зміг бути присутнім), проректор Бухарестського університету проф. д-р Сорін Костриє, деректор Департаменту слов'янської філології унів. проф. д-р Октавія Неделку, Володимир Даниленко – голова Київської організації Спілки письменників України, Василь Каптару – директор українського відділу Радіо-Інтернаціонал, Ельвіра Кодря – радник у Міністерстві національного виховання Румунії, Ярослава Колотило – голова Бухарестської філії СУР, Ірина Мойсей – головний редактор журналу «Наш голос», Ірина Ковач – редактор часопису «Вільне слово», студенти Сучавського університету під керівництвом лектора д-ра Ани Марії Гавріл, ансамбль «Зоря», Петронела і Филип Ясиновські майс-

три-писанкарі із Сучавського повіту, координатор заходу лектор д-р Альона Біволару та ін.

Програма заходу охопила широку палету діяльності: виступив Посол України в Румунії Олександр Баньков на тему «Українська культура і цивілізація з дипломатичного погляду», з цікавою презентацією на тему «Освіта українською мовою в Румунії» виступила радник у Міністерстві національного виховання Румунії Ельвіра Кодря. Відбулися презентація роману українського письменника Володимира Даниленка «Клітка для вивільги», який появився в перекладі Михайла-Гафії Трайсти на румунській мові, презентація книг за 2017 рік, виданих Союзом українців Румунії, конкурс викторина (переможці – студенти Сучавського університету), декламування віршів, розписування писанок та концертний виступ бухарестського ансамблю «Зоря».

Закінчився день української культури коктейлем від Посольства України в Румунії.

Головна мета цього заходу була популяризація української мови, літератури та культури серед бухарестських громадян.

Роман ПЕТРАШУК

ВІТАЄМО З ДНЕМ НАРОДЖЕННЯ!

1. Штефанію П'ЄТРЯНУ (3 травня 1985 р.) – редактора часопису «Curierul ucstainean». Випускницю українського відділення Бухарестського університету, де вперше мала змогу почути українську мову. Після закінчення факультету почала працювати у редакції румуномовного часопису Союзу українців Румунії. Бажаємо Штефанії багато успіхів у своїй праці і особистому житті!

2. Івана РЕБОШАПКУ (29 травня 1935 р.) – доктора філологічних наук, проф. Бухарестського університету, почесного професора Чернівецького національного університету ім. Юрія Федьковича, гостьового професора Університету Альберти (Канада, 1992-1993), члена Наукового товариства ім. Тараса Шевченка (Париж), редактора літературного журналу українців Румунії «Наш голос», автора книг з фольклору, літературознавчих досліджень. За плечима професора ціла плеяда випускників українського відділення Бухарестського університету, які вдячні йому за піклування та турботу, вони ставши талановитими викладачами української мови та літератури в Румунії.

3. Ледію СПІВАЛЮК (31 травня 1954 р.) – викладача української мови та літератури марамороського села Вишавська Долина, випускницю українського відділення Сігетського ліцею ім. Драгоша Воде та Бухарестського факультету іноземних мов. Ледія Співалюк активний член СУР, Голова його місцевої організації, Голова Жіночої організації Союзу українців Румунії, член Ради СУР.

Багато успіхів і надалі гарних результатів на ниві українства Румунії!

На Многії і Благії літа!

ЦЕНТРАЛЬНИЙ ПРОВІД СУР

«Їхав козак за Дунай...»

У пісні «Їхав козак за Дунай», яку вважають народною, є автор – це український козак, поет, політик та філософ 18-ого сторіччя Семен Климовський. У свій час він був «знаним не менше, як сімом грецьким мудрецам і шанованим в Україні між козаками і селянами, які приходили здалеку послухати його мудрих розмов і чудових віршів», писав про нього історик Микола Карамзін. Свого часу Климовський написав багато віршованих творів. Одну книжку «Про правду і великодушність добродійників» він подарував Петру I. Як відреагував на неї цар, невідомо. Однак дослідник В. Срезневський стверджує, що, прочитавши книжку, Петро I мав розгніватися. Попри все вона і нині зберігається у бібліотеці Російської академії наук у Петербурзі.

Щодо пісні «Їхав козак за Дунай», то під її впливом писали свої твори українські та російські поети, зокрема, Л. Боровиковський, О. Пушкін («Козак»), О. Дельвіг («Поляк»). А Салтиков-Шедрін зазначав, що у найвіддаленіших куточках Росії кожна баришня, яка не хотіла відставати від моди, виконувала цю пісню-романс.

У Європі вона стала популярною спочатку в Німеччині. На її тему музику писали Г. Вебер та Бетховен. Вона увійшла до збірки «Музикальні скарби німців», але у примітках зазначалося, що слова і музика пісні виникли в Україні. З Німеччини вона потрапила до Франції, Австрії, Чехії, Англії, а потім і до Угорщини. Текст пісні друкувався італійською, польською та іншими мовами, причому у перекладах вона залишалася майже без змін.

(В Румунії пісню співають українців Добруджі, Сучавщині, Мараморощині, Банати та інших зонах країни – н.р.)

Оригінал пісні до сьогодні не зберігся. Нові покоління до неї додали щось своє, проте її основа залишилася незмінною.

Національний конкурс «Історія і традиції українців»

(Закінчення. Продовження з 3 стор.)

Велика робота і з боку батьків, тому що і ми вдома розказуємо дітям, що в них дві мови: українська й румунська, і що вони багатші, тому що вивчають більше мов. Ми допомагаємо з чим треба і завжди заохочуємо діточок».

Учениця Аміна Боднарюк, член гурту «Соколи» ліцею імені Тараса Шевченка з Сігету-Мармаціей Марамуреського повіту, сказала, що їй дуже сподобався конкурс, представлені звичаї, а також місто Сучава. І минулого року гурт «Соколи» брав участь у конкурсі. Тоді учні представили звичай весілля, а цього року українські вечорниці. Аміна сказала, що навчилася від старших людей давні пісні, які дуже гарні та які у її рідному селі Вишня Рівна ще зберігаються».

Кріна Челенюк, учениця Школи Вишньої Рівни Марамуреського повіту, сказала: «Ми представили великодні традиції та страсні пісні. Нас підготовляла керівниця Джета Петрецька, з якою ми дуже багато працювали на уроках, та й після уроків. Ці пісні наша керівниця збирила з нашого села».

Шкільний інспектор Лучія Міжок, ініціатор цього конкурсу, яка викладає українську мову в коледжі імені Міхая Емінеску, ствердила: «Головною метою конкурсу «Історія і традиції українців» є заохочення

учнів, які належать до української меншини, для проведення спільних заходів з метою сприяння збереженню мови, історії, традицій і утвердження міжкультурного діалогу, а специфічними цілями є наступні: активізація відносин між українцями, які проживають на території Румунії, шляхом вивчення традицій, специфічних для кожної зони, та висвітлення спільних елементів, культивування поваги до цінностей власної культури та цінностей інших культур, утвердження міжкультурного діалогу як процесу, з допомогою якого молодь розвиває здатність діяти у більш складному культурному середовищі, зміцненні партнерських відносин між школами та представниками повітових організацій Союзу українців Румунії, з метою розвитку дружніх відносин, висвітлення внеску культури української громади у розвиток національної культури, формування і розвиток навичок командної роботи, виявлення нових талантів у галузі літератури, музики, мистецтва та, не востаннє, встановлення нових знайомств та дружніх контактів між дитячими колективами».

Голова Сучавської філії Союзу українців Румунії Ілля Савчук сказав, між іншим, що дев'ятий випуск конкурсу, рівень якого постійно підвищується, був успішний. Він додав, що Союз українців Румунії з самого початку фінансово підтримував цей конкурс, який є доброю нагодою для спілкування українців, які проживають у різних регіонах Румунії.

Радник у Міністерстві освіти Ельвіра Кодря підбила підсумки цього конкурсу: «З року в рік конкурс організується все краще і краще, збільшилося число дітей, які беруть участь у конкурсі. Цього року було близько 150 дітей. Конкурс має три категорії: есе, в якому учні повинні були підготувати есе про звичай або обряд українців, які проживають в Румунії, та представити його у форматі PowerPoint, потім була фотографія на ту саму тему, і остання категорія, з найчисленнішими учасниками та пряме представлення звичаю або обряду. Взяти участь діти, починаючи від дошкільного віку до початкових класів, гімназій та ліцеїв. Слід нагадати, що конкурс був започаткований пані Лучією Міжок, на той час інспектор з української мови як проект для Департаменту міжетнічних відносин, і був внесений до складу Календаря позашкільних заходів Міністерства освіти на чотири роки, і тому користується фінансовою підтримкою і з боку цього відомства. Конкурс заохочує дітей пригадати традиції та звичаї своїх предків, спілкуватися між собою та ознайомлюватися з традиціями інших регіонів Румунії, де проживають українці».

У місті Сучава відбулося справжнє свято української культури, а переможцями були всі його учасники!

МІЖНАРОДНИЙ ДЕНЬ СІМ'І

Мені здається, що якраз цей день для кожного народу мав би стати одним з найголовніших в його історії. Адже, якщо буде сильна сім'я, де всі її члени будуть щасливими, будуть поважати себе та брати і подавати приклад своїм знайомим як скріпленої, релігійної сім'ї, яка поважає Божі Закони поведінки – «Люби ближнього свого, як самого себе!», «Шануй батька й матір свою!», – то в тому суспільстві буде менше клопотів чи з дітьми сиротами, а чи з тими, яких мати покидає/підкидає, як зозуля свої яйця в чужі гнізда, зі старшими, які шукають і не завжди знаходять притулку не те, що в своїх рідних, яким дали життя, яких виховали з любов'ю, а навіть у будинках для старих, де вони зазнають часто недостатків, збитків, то у світі й буде мир. Адже щасливі сім'ї не шукають заподіяти зло ближньому своєму, бо думають, по-перше, про членів своєї родини, про щасливі очі дочки чи синочка свого, які з довір'ям і любов'ю підносять на своїх батьків, бабусю і дідуся, кладуть свої маленькі рученьки в їхні великі долоні, знаючи, що вони їм все скажуть, все на світі подарують.

Тим більше в ці часи, коли сім'ї терплять через економічні нестатки, батьки йдуть

світ за очі шукати роботи, а дітей залишають на близьких, чи знайомих (в кращому випадку), то діти терплять, не маючи душевної батьківської підтримки. Для їх

захисту резолюцією 44/82 Генеральна асамблея ООН проголосила 1994 р. Міжнародним Роком Родини під гаслом: «Будувати найменшу демократичну клітину в серці суспільства». І з того часу 15 травня відзначається Міжнародний день сім'ї для того, щоб примусити суспільства приділяти більше уваги численним проблемам сім'ї у різних країнах світу, її правам.

ООН розглядає сім'ю як основну клітину

суспільства, яка зберігає людські цінності, культуру, завдяки якій міцніє і розвивається держава, звертає увагу на справедливий розподіл як заробіткової, так і домашньої праці між чоловіком і жінкою.

Ще 1980 р., коли Україна не була вільною, СКУ і СФУЖО були єдиними захисниками українських прав, говорили світові про її поневолення, боролись за її існування як вільної держави з її віковичною історією, проголосивши «Світову декаду української родини», яка закінчилась в 1990 році, в той час, коли ООН проголосувала 1994 рік «Міжнародним Роком Родини». Комісію Декади Української Родини очолила пані Оксана Бризгун-Соколик, представниця СФУЖО і майбутній її голова з 1992 по 2002 рр.

СФУЖО завжди звертала увагу на моральні цінності християнської родини, вона розуміючи, що лише таким чином можна затримати український дух, боротися з асиміляцією в далекому від України англословному світі, адже «сильні родини творять сильне суспільство, яке будує сильні народи».

Шануймо і оцінюймо свої родини, захищаймо їх права і гідність їх членів!

Ірина ПЕТРЕЦЬКА-КОВАЧ

СВЯТО МАТЕРІ

«—Діти, хто подарував вам сонце? — запитала вчителька. —Мама!»

Спиридон ВАНГЕЛІ

У травні місяці, коли все кругом цвіте, в світі відзначається День Матері. Хоч початок вшанування жінок-матерів започатковано вже з давніх часів, офіційно День матері був визнаний Конгресом США лише 8 травня 1914 року. Історики твердять, що в основі Дня матері – весняні святкування, які проходили у давній Греції і були присвячені матері усіх богів-Рей.

Пізніше цей день було завезено в Англію, і до 1600-их років, у четверту неділю Великого посту, святкували день вшанування Матерів Англії, який називали «Неділею материнства».

У США вперше заговорила про святкування Дня матері в 1872 році Юлія Ворд-Гов. Цей день створено на основах Материнського дня приязню, започаткованого Анною М. Джарвіс днем цілющого засобу у післявоєнні дні Громадянської війни. Щоб вшанувати заходи своєї матері в 1907 році, її дочка Анна Джарвіс з Філадельфії розпочала кампанію створення всеряджавного дня для вшанування усіх матерів. Вона перша переконала керівників церкви у Грефтоні, Вест Вірджинії від-

святкувати в другу неділю травня День матері, у другу річницю смерті її мами. Вже 1911 р. День матері відзначали майже у всіх штатах Америки. І так 8 травня 1914 року Конгрес США визначив другу неділю в травні Днем матері, а Президент В. Вільсон офіційно визнав День матері всеряджавним національним святом. Тепер День Матері відзначає багато країн світу. Між ними – Швеція, Норвегія, Австрія та інші.

День матері в Україні почали відзначати 1886 року Союзом українок Галичини, який очолювала письменниця Наталія Кобринська.

На державному рівні День матері відсвятковано 1999 року. Цьому дню великої уваги приділив Президент України Віктор Ющенко, який у радіозверненні говорив про велику роль материнства.

Пошана жінки-матері в Україні є давньою традицією, її возвеличували як берегиню сім'ї, роду та народу, що впродовж віків зуміла зберегти, передати найбільший скарб – віру в Бога, рідну мову і культуру.

І.П.-К.

ХVІ-ий ВИПУСК ФЕСТИВАЛЮ-КОНКУРСУ «РУМУНСЬКІ ДУШЕВНІ СКАРБИ»

Щороку Сучавська повітова рада, Культурний центр «Буковина», Центр для забезпечення і розвитку традиційної культури організують Фольклорний Фестиваль-конкурс «Румунські душевні скарби», його зональні і фінальні етапи. Фестиваль засновано для популяризації фольклорних цінностей Сучавського повіту.

Мета Фестивалю – сприяти розвитку традиційної культури, музики, танців, ремесел, народних звичаїв та інструментів і професій, у тому чи іншому гурті маючи можливість взяти участь члени тільки в одній із наведених вище конкурсних глав. Фестиваль має освітній характер для аматорських художників. Фестиваль-конкурс «Румунські душевні скарби» організований на національному рівні лише в Сучавському повіті. Цього року Фестиваль проводиться за сегментами: діти до 14 років, сільські будинки культури, міські дома культури, художні гурти нацменшин і такі відомі художні колективи: «Вокальна група «Буковина» з Калафиндешт, Вокальна група «Алтіца» з Білки, Чоловіча танцювальна група «Трілішешть» з Яслівців і Фольклорний ансамбль «Флоріле Буковіней» з Радівців.

Перший зональний етап (Кимпулунг-Дорна) відбувся 28 лютого 2018 р. в будинку культури с. Садова, а другий етап (Радівці і нацменшини) 4-ого березня 2018 р. в Домі культури Путни Сучавського повіту, де брали участь Фольклорний ансамбль «Флоріле Буковіней» з Радівців, «Гурт дитячих народних танців» з Путни, «Гурт популярних танців «Fii Putnei» з Путни, Вокальна група «Негостинські голоси» з Негостини, керована уже покійним професором Миколою Крамарем, Вокальна група «Четініца» з Бродини, Вокальна група «Rotâncuțele» з Бурли, Вокальна група «Буковина» з Калафиндешт, Група парових танців «Trandafirul» з Калафиндешт, Фольклорна група «Коломійка» із Серету, керована проф. Зіркою Янош, Вокально-інструментальна група «Străjâncuța» із села Стражна, Українська вокальна група «Червона калина» з Негостини, керована Миколою Майданюком. Цей вокальний

гурт був заснований 2015 р. і належить до Ансамблю «Червона калина» з Негостини під проводом проф. Юліана Кідеші, Фольклорний гурт «Arganul bătrânesc» з Нових Фратівців, Вокальний гурт «Dulce crai bucovinean» із села Костіши, Вокальний гурт «Alțița» з Білке, Фольклорний ансамбль «Лука Арборе» – діти з Арборе, Фольклорний ансамбль «Лука Арборе» із села Арборе, Українська танцювальна група «Червона калина» з Негостини, Вокальна група

«Păstrătorii de tradiții» із села Марджіна і Фольклорний ансамбль «Ciobănașul» Радівцького дитячого клубу.

Крім зонального етапу, який пройшов у Садові 28 лютого і в Путні 4-ого березня 2018 р., ще відбулися два зональні етапи 11-ого березня 2018 р. в Домі Культури села Фентенеле, а 18-ого березня – в Культурному домі с. Драгоєшти.

Підкреслю, що фінальний етап відбудеться 27-29 липня 2018 р. в Кимпулунг Молдовенеск під час проведення в цьому місті Міжнародного фольклорного фестивалю «Буковинські зустрічі». Учасники заключного етапу Фестивалю-конкурсу «Румунські душевні скарби» отримають дипломи і грошові премії.

Хочу відзначити цими рядками, що у першому зональному етапі, який відбувся в Домі культури Путни, взяли участь з Негостини три художньо-артистичні гурти: «Негостинські голоси», ансамбль «Червона калина» з групою танцюристів під керівництвом проф. Юліана Кідеші і Вокальна українська мішана група під керівництвом Миколи Майданюка.

Вокальна група ансамблю «Червона калина» виконала на фестивалі-конкурсі «Румунські душевні скарби» три пісні: «Ой послала мене мати», «Зорі і зорі» і закінчила свій виступ піснею: «Посилала мене мати», яка звучить так:

*Посилала мене мати, –
Йди, доню, килим ткати.
Як пішла я ткати килим,
То зустрілася із милим.
То зустрілася із милим.*

*Постояла коло млина,
Зупинилась на хвилину.
Постояти я не встигла,
Як година пролетіла,
Як година пролетіла.*

*Нема часу говорити,
Треба в хаті щось зробити.
А я йому усміхнулась,
Та й додому повернулась,
Та й додому повернулась.*

*Дома мати насварилась: –
Де ж ти, доню, забарилась?
До півночі тебе ждала,
Де ж той килим, що ти ткала,
Де ж той килим, що ти ткала?*

*Ой, матусю, не лай мене,
Ой, не стало ниток в мене,
А щоб фанійний килим мати,
Я ще й завтра піду ткати,
Я ще й завтра піду ткати.*

На закінчення хочу сказати, що виступ негостинських художньо-артистичних гуртів на Фестивалі-конкурсі «Румунські душевні скарби» був тепло оцінений і візьме участь у фінальному етапі в Кимпулунг Молдовенеск в період 27-29 липня 2018 р.

Микола МАЙДАНЮК

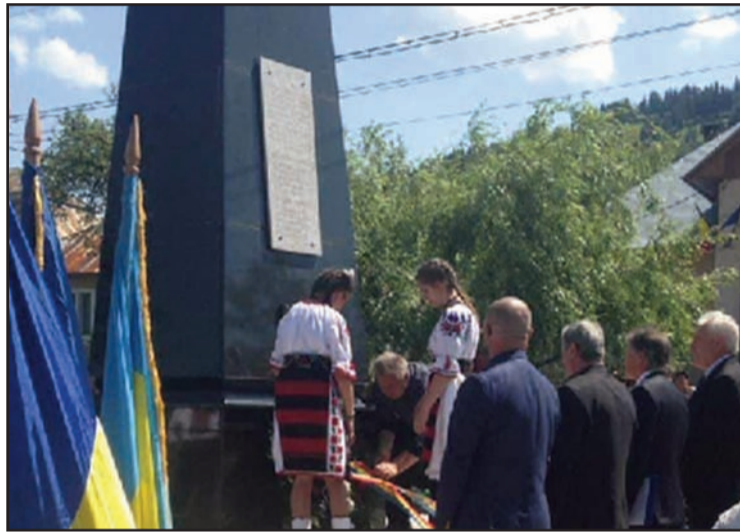
ВШАНУВАННЯ ПАМ'ЯТІ ГЕРОЇВ-ДОБРОВОЛЬЦІВ У ПОЛЯНАХ

У селі Поляни Марамурського повіту, де компактно проживають етнічні українці, 6 травня поточного року відбувся захід, присвячений вшануванню пам'яті героїв-добровольців Другої світової війни. Організаторами виступили Марамурська організація Союзу українців Румунії, місцева організація СУР та представники громади села.

Свято почалося біля будинку громади села Поляни, де відбулося офіційне прийняття представників сурівських організацій. Офіційні особи виступили з промовами, у яких відзначили важливість вшанування героїв та поздоровили присутніх сімей ветеранів-добровольців. Потім всі учасники відправилися до пам'ятника добровольцям, який знаходиться у центрі села, де була відправлена поминальна панахида та були покладені вінки до пам'ятника. Після обіду в Будинку культури села Поляни відбувся концерт.

Ми попросили голову місцевої організації СуР Степана Кіфу розповісти, як пройшло це свято. Ось, що він сказав: «У цьому святі взяли участь голова Марамурської філії СуР Мирослав Петрецький, заступник голови СуР Василь Пасинчук, голови місцевих марамурських сурівських організацій. Був присутній і почесний голова СуР Степан Бучута, який є сином нашого села. На події були присутні і два священики з нашого села, які відправили панахиду. Були поставлені

до пам'ятника вінки, а потім захід продовжився у Будинку культури. Там були присутні дружини-вдови ветеранів війни. Сьогодні у нашому селі ще живуть 10-12 вдів ветеранів. Виступали народні гурти з Кричунова, Рускови, Вишавської Долини, Вишньої Рівни, Бичкова, Кричунова, Полян та дитячий танцювальний гурт з

Вишньої Рівни. Були виконані пісні про війну, такі, як «Стара хата», «Марш добровольців» та ін. Гурт з Полян виконав пісню «Повіяв вітер» та одну пісню, яка лише у нас, у Полянах, співається, – «Чорна гора»:

«Чорна гора неорана,
Ще й кулями засіяна,
Летить куля за кулею,
Тече кровця потокою.
А в тій кровці вояк лежить,
Над ним коник уже дрижить».

Не стій, коню, надо мною,
Вирий яму копитою.
Погребиня в ямі нині
На цій файній полонині...».

Пан Степан Кіфа пригадав про ті часи, коли у селі Поляни ще жили ветерани війни. Ось, що він розповів: «Я пам'ятаю, що майже 286 чоловіків пішли на фронт волонтерами із сіл Поляни та Кривого, і лише 196 повернулися додому. Були і поранені, без ніг, без рук. Донедавна ми мали 10-12 ветеранів, а потім – шість, та все менше. Я мав у сусідах пана Росуша, який часто розповідав мені, як було на фронті. Останнім помер у нашому селі пан Іван Гіцак, який був трохи молодшим від інших, може, на 4-5 років».

У центрі села Поляни знаходиться пам'ятник добровольцям, споруджений 1956 року, який трічі був відремонтований. Останній раз, замість червоної зірки, яка стояла у верхній частині пам'ятника, був поставлений Хрест. Зірка не зникла зовсім, будучи поставлена трохи нижче. Понад 200 місцевих жителів боролися наприкінці Другої світової війни як добровольці проти фашистських сил. Багато з них полягло в боях за свободу не тільки Румунії, але й інших європейських країн. І вони внесли свій вклад поряд з Червоною армією, арміями союзників та дивізією ім. Тудора Владіміреску в Перемогу 9 Травня 1945 року.

Христина ШТИРБЕЦЬ

СВЯЩЕНИК МИХАЙЛО РОСОХА ПОКИНУВ СВІТ НА 66-МУ РОЦІ ЖИТТЯ

Преподобний отець Михайло Росоха народився 1951 р. в українському селі Копашиль у Банаті.

Дитинство провів у рідному селі разом зі своєю сестрою Марікою і братом Іваном та батьками Дмитром й Настею, де закінчив і гімназійну школу.

В 1972 р. закінчив теологічну семінарію в місті Карансебеші. В період 1972-1976 рр. пройшов вищу освіту – теологічний факультет у Сібіу, готуючи собі ще один крок в житті, присвяченому Богослужінню.

До 1983 р. працював педагогом і професором в семінарії м. Карансебеша. 1982 р. одружився з Марікою Палканин – копашильяночку, а після посвячення займає румунську парафію комуни Саку Карашиверінського повіту.

В їх сім'ї народилися дві дочки – Анастасія і Михаєла, яких отець любив і захищав як найдорожчих в його житті.

Залишився в парафії Саку не тільки як священик у цьому селі, бо з духовністю і смиренністю працював для віруючих зі

всіх кутків нашої країни, помагаючи безсильним, хворим.

Був добрим порадиником для всіх в тяжкі моменти, безвиході, отцем для тих, що без родичів. Був відкритий душею і дверима для всіх, які не знаходять собі дорогу в житті, безмежно любив родини, допомагав всім незадоволеним життям.

Такий його період понад 35-річної плідної праці на ниві Богослужіння. В останні роки отець Михайло боровся з невиліковною хворобою, яка до кінця перемогла, але терпів з думкою, що без служіння на землі не має свого безмежного значення. Після виходу на заслужену пенсію отець продовжував Богослужіння у Монастирі біля села Мала Черешня, в православному монастирі «Свята Трійця». Розлука на 66-му році життя зі своїми ближніми, знайомими, котрих п. отець дуже любив, всіх засмутила. Віруючі, думаючи про Воскресіння Христове якраз у неділю вранці, почули сумну вістку.

Гарні слова висловив примар комуни Саку в день похорону: «В день Воскре-

сіння над селом впала одна зірка, зірка життя отця Михая. Комуна Саку мала багатьох цінних людей, але таких людяних, достойних, відважних, ввічливих, як отець Михайл Росоха, ніколи».

Море людей, котрі його завжди шукали, прийшли відклонитися від покійного отця протягом трьох днів. Не релігійній церемонії великий кортеж на чолі з протоіереями румунських і українських церков, священиками на чолі з протоіереєм отцем Іллею Албічуком, біля гробу прозвучали молитви і релігійні пісні.

Всіма передали співчуття родині і сили перейти важку втрату. Хай із Богом спочиває спокійно в землі біля Монастиря, в якому служив після заслуженого відпочинку отець Михайло Росоха.

Анна БЕРЕГІЙ

◆ С Ж О Р І Ж К А Д Л Я Д І Ж Е Й ◆

ТРАВЕНЬ

Травень – п'ятий місяць року та останній місяць весни. В Україні існують дві паралельні назви завершального місяця весни: май і травень.

Назву «травень» останній місяць весни отримав у ХХ столітті. Назва походить від слова трава, а назва «май» – від імені давньоримської богині весни Майї, доньки Фавна, покровителя лісів, гір, лугов. У народі цей місяць називали ще: пісенник, місяць-громовик, травник.

Назву «май» вживали у давнину русичі. Про це знаходимо у пам'ятках XII ст. Саме «май», а не «травень», писали Т. Шевченко, Леся Українка, І. Франко, П. Мирний, М. Коцюбинський та ін.

В місяці травні багато свят:

- 8 травня – День пам'яті та примирення
- 9 травня – День Європи
- 8-9 травня – Міжнародний день Червоного Хреста і Червоного Півмісяця

- 13 травня – День Матері
- 13 травня – Румунія відзначає День Батька (друга неділя травня)
- 15 травня – Міжнародний день Родини (Сім'ї)
- 17 травня – Всесвітній день вишиванки (третій четвер травня)
- 22 травня – День перепоховання Т. Г. Шевченка (1814-1861) на Чернечій горі поблизу Канева (І. П.-К.)

МАГНОЛІЯ

(Легенда)

Існує красива легенда про квіти магнолії. Вона розповідає про японську дівчину Кейко, що вміла робити прекрасні квіти й оживляти їх краплинами своєї крові. Кейко була закохана в юнака, котрий змусив її віддати останню крапельку крові, щоб оживити виготовлені незвичайні квіти для багатого замовника на ім'я Магнол. Кінець легенди сумний: Кейко загинула. Але залишилися жити ті дивні рослини із чарівними квітками, які Магнол на свою честь назвав магноліями. Кейко виготовляла й оживляла свої штучні квіти в ім'я кохання – щоб догодити коханому. Напевно, тому квіти красуні-магнолії ототожнюють із торжеством щирої, нескінченної любові...

* * *

У давній китайській легенді йдеться про те, що колись магнолія зовсім не мала квітів. Вона стояла посеред села на площі, створюючи приємний затінок. Та ось: в село вдерлися хунгузи. Вони знищили рис на ланах, убили всіх селян, залишивши лише сто найгарніших дівчат. Їх зв'язали під магнолією, а неподалік вороги святкували свою перемогу. Сто днів і ночей гуляли хунгузи і

кожного ранку кидали під дерево одну замордовану дівчину. А коли прийшов час останньої, обійняла вона дерево і гірко заплакала: «Рідне дерево, ти бачило наші муки. Не дай тліну спорожнити наші молоді тіла, не дай умерти назавжди...». Вранці розбійники побачили диво: на місці вбитих дівчат залишились самі тіні, а на дереві розпустилося сто чарівних білих квіток. Розлючені хунгузи порубали дерево на шматки й розкинули всюди, де проносились їх швидкі коні. Але ніщо не могло приховати злочину: з кожної частини гілки виростало дерево, і щовесни сто духмяних квіток розпускалося на ньому.

Лариса НЕДІН

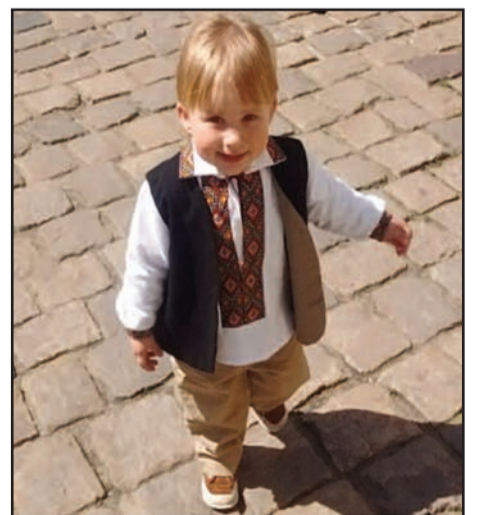
ТРАВЕНЬ

Травень сонечком голубить
І пташок і діток.
І метелик кольоровий
Сів погрітись на пеньок.
Крильцями тріпоче,
А летіть не хоче.

Тетяна ВИННИК

ВИШИВАНКА

Квіти розцвітають,
Ось, на рукавах,
З ірію далекого
Повернувся птах –
Дивні візерунки
Сяють, мов живі, –
Мама вишивала
Оберіг мені!

◆ Е Ж О Р І Ж К А Д Л Я Д І Ж Е Ч ◆

ХІІ-ий ВИПУСК НАЦІОНАЛЬНОГО УЧНІВСЬКОГО КОНКУРСУ З ДЕКЛАМУВАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ПОЕЗІЇ В РУМУНІЇ, СІГЕТ, МАРАМОРОЩИНА, 2018 р.

Вже пролетіло 17 років від започаткування І-го учнівського фестивалю-конкурсу з читання (декламування) української поезії в Румунії з ініціативи Марамороської філії СУР п. Мирослава Петрецького, який був своєрідним святом української мови і поезії. Цей фестиваль спочатку був повітовим і проходив в с. Верхня Рівна з 2001 р.

З кожним роком фестиваль набував все більшого значення і таким чином був поширений для всіх учнів-українців Румунії, ставши Національним учнівським фестивалем-конкурсом з декламування української поезії в Румунії.

Національний фестиваль-конкурс дійшов цього року до ХІІ-ого випуску і пройшов в м. Сігеті, Мараморощина, 12 травня ц.р. в приміщенні школи мистецтв «Джордже Енеску». Організований Марамороською філією СУР, його головою п. М. Петрецьким, і фінансований Союзом українців Румунії, Конкурс охопив учнів від підготовчого до ХІІ класу повітів Мараморощина, Сучавщина, Тіміш, Караш-Северін, Ботошань і Сату Маре.

На відкритті Фестивалю були присутні депутат в Румунському Парламенті і голова Союзу українців Румунії п. Микола-Мирослав Петрецький, п. Євген Левицький – радник-посланик Посольства України в Румунії, голови повітових філій СУР, викладачі, батьки, учні.

Головою цьогорічного Національного учнівського фестивалю-конкурсу була викладач п. Анна Самбор, заступник голови СУР. Членами комісії були: головний редактор літературного

журналу письменників Румунії «Наш голос» п. Ірина Мойсей, генеральний секретар СУР п. Люба Горват, письменник, заступник голови СУР п. Михайло Трайста та п. Ельвіра Кодря, радник у Міністерстві Виховання Румунії.

Хай цей конкурс і надалі проходить успішно і охопить також і тульчанських учнів-українців!

Вітаємо організаторів за надзвичайно гарне, успішне проведення цього особливого значення Конкурсу для нас усіх!

І.П.-К.

ПЕРЕМОЖЦІ НАЦІОНАЛЬНОГО КОНКУРСУ З ДЕКЛАМУВАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ПОЕЗІЇ - ХІІ ВИПУСК, 12 ТРАВНЯ 2018 Р., М. СІГЕТУ-МАРМАЦІЄЙ

І місце:

1. Андрашук Лариса - підготовчий кл., с. Верхня Рівна, Марамороський повіт;
2. Лавіца Меліна - І-ий кл., с. Верхня Рівна, Марамороський повіт;
3. Колопелнік Сіміна - II-ий кл., с. Ремети, Марамороський повіт;
4. Курак Дарія - III-ий кл., с. Поляни, Марамороський повіт;
5. Семенюк Александра - IV-ий кл., с. Верхня Рівна, Марамороський повіт;
6. Бойчук Лукас - V-ий кл., с. Вишавська Долина, Марамороський повіт;
7. Яворовські Марія - VI-ий кл., с. Вишавська Долина, Марамороський повіт;
8. Короама Родіка - VII-ий кл., с. Балківці, Сучавський повіт;
9. Малярчук Дарія-Ніколета - VIII-ий кл., с. Кричунів, Марамороський повіт;
10. Бружа Афанасій - IX-ий кл., м. Сучава, Сучавський повіт;
11. Петрашук Ніколета-Емілія - X-ий кл., м. Серет, Сучавський повіт;
12. Перожук Світлана - XI-ий кл., м. Сігет, Марамороський повіт;
13. Костюк Чезара - XII-ий кл., м. Радівці, Сучавський повіт.

II місце:

1. Ковач Ніколас-Крістіан - підготовчий кл., с. Ремети, Марамороський повіт;
2. Бойчук Константін - I-ий кл., с. Балківці, Сучавський повіт;

3. Мандюк Діана - II-ий кл., с. Балківці, Сучавський повіт;
4. Іванічук Ралука - III-ий кл., с. Кендешти, Ботошанський повіт;
5. Петріка Елізабета-Аліна - IV-ий кл., с. Корнуцел, Карашсеверінський повіт;
7. Медеян Теофіл - V-ий кл., с. Бирна, Тіміський повіт;
8. Шойман Анна - VI-ий кл., с. Балківці, Сучавський повіт;
9. Челенюк Кріна - VII-ий кл., с. Верхня Рівна, Марамороський повіт;
10. Кучіча Анка - VIII-ий кл., с. Щука, Тіміський повіт;
11. Білчик Джесіка - IX-ий кл., м. Сігет, Марамороський повіт;
12. Мурша Андрея-Ніколета - X-ий кл., м. Сігет, Марамороський повіт;
13. Кості Космін - XI-ий кл., м. Серет, Сучавський повіт.

III місце:

1. Мартинюк Біанка-Флорентіна - підготовчий клас, с. Келінешти-Єнаке, Сучавський повіт;
2. Іванчук Єлена-Анастасія - I-ий кл., с. Михайлени, Ботошанський повіт;
3. Турчин Аура-Камелія - II-ий кл., с. Щука, Тіміський повіт;
4. Грездак Алессія - III-ий кл., с. Щука, Тіміський повіт;

5. Петрік Маріус-Васіле - IV-ий кл., с. Дуд, Арадський повіт;
6. Мамчук Меделіна-Адріана - V-ий кл., с. Келінешти Купаренку, Сучавський повіт;
7. Аніцулесе Деніса-Ніколета - VI-ий кл., с. Михайлени, Ботошанський повіт;
8. Грездак Даніела-Анна - VII-ий кл., с. Щука, Тіміський повіт;
9. Петрашук Клаудія - VIII-ий кл., с. Балківці, Сучавський повіт;
10. Турчин Деніса - IX-ий кл., м. Лугож, Тіміський повіт;
11. Турчин Андрея - X-ий кл., м. Лугож, Тіміський повіт;
12. Сокач Біанка-Михаела - XI-ий кл., м. Карансебеш, Карашсеверінський повіт;
13. Мушка Біанка - XII-ий кл., м. Лугож, Тіміський повіт.

Відзнаки:

1. Бея Валентин - II-ий кл., с. Копачеле, Карашсеверінський повіт;
2. Перчик Михаела-Амалія - III-ий кл., с. Балківці, Сучавський повіт;
3. Рекало Марія - IV-ий кл., с. Щука, Тіміський повіт;
4. Ганціг Андрея - V-ий кл., с. Тауц, Арадський повіт;
5. Панушак Йон - VI-ий кл., с. Бирна, Тіміський повіт;
6. Карпа Джорджіан - VII-ий кл., с. Тирнова, Арадський повіт;
7. Пінтя Кармен - VIII-ий кл., с. Тирнова, Арадський повіт.

Покладання квітів від СУР до Пам'ятника добровольцям у селі Поляни

На початку місяця травня Союз українців Румунії, Марамороська філія, голова – проф. Мирослав Петрецький, зорганізував дві гарні події. Так, в селі Бистрий пройшов захід «Гуцульська міра», а в селі Русь-Поляна – подія «Вшанування ветеранів війни». Тут найбільший пам'ятник піднятий на честь ветеранам війни з-між українських сіл у Русь-Полянні. Вже десятки років тут зустрічаються делегації і артистичні групи, щоб віддати шану їх пам'яті. І якщо іншими роками були запрошені ветерани, які залишилися в житті, то на цей раз їх уже немає.

Минулого року помер останній ветеран Михайло Трайста із Верхньої Рівни, батько відомого ронянського письменника М.-Г. Трайсти.

Після релігійної служби в Полянах протесія разом із священниками наблизилися до пам'ятника, що в парку в центрі села. Тут у присутності сурівців і мешканців села священники відслужили службу і панахиду. Після слів пошани за померлих героїв були покладені вінки квітів від організації СУР. Опісля всі присутні були запрошені у Дім культури.

Подію у домі провів проф. Штефан Кіфа – голова місцевої організації СУР Русь-Поляна. Він запросив на сцену голову Марамороської філії СУР Мирослава Петрецького, почесного голову СУР Штефана Бучуту, першого заступника голови СУР проф. В. Пасинчука, які говорили про значення цього дня, про жертву наших воїнів, їх заслуги у закінченні війни. Проф.

Василь Пасинчук говорив від імені депутата Миколи М. Петрецького, голови СУР, передав від нього привіт усім і запро-

шення звернутися до нього у будь-яких проблемах.

І розпочалася артистична програма. Вона була гарно підготовлена і виконана артистичними групами, задушевна. Всі вони виконали патріотичні, воєнні пісні, вибрали із золотої скриньки давні народні пісні про війну, про бійців, які схвилювали глядачів.

Першими виступили полянці, «Голос Полонини» – вокальна група чоловіків із патріотичними і воєнними піснями на українській та румунській мовах. На Святого Юрія вони проспівали «На Многая літ» усім Юріям. Після них виступив хор «Ронянські голоси», до складу якого входить і група чоловіків із Полян. Під майстерним диригуванням проф. Джети Петрецької він виконав ряд воєнних пісень у супроводі акордеоніста Миколи Грижака. З гарними піснями виступила і вокальна група із Луга над Тисою під проводом проф. Анни Самбор. Гарно виконали «Гопак» танцюристи із Верхньої Рівни.

Із гарними піснями виступили і вокальні групи «Руцанка» із Рускова під проводом Михаєли Миколайчук, Бичкова і Кривого. Уже більше років, як артистичні групи супроводжені на сцені оркестром ансамблю «Червона калина», диригент і соліст – Мирослав Петрецький.

На закінчення заступник примаря села Русь-Поляна подякував усім за участь у цій події.

Іляна ДАН

Культурно-просвітницький часопис Союзу українців Румунії

РЕДАКЦІЯ: Головний редактор – Іван КОВАЧ

Редактори – Ірина ПЕТРЕЦЬКА-КОВАЧ та Роман ПЕТРАШУК

Комп'ютерний набір – Ірина ПЕТРЕЦЬКА-КОВАЧ

Техноредагування – Роман ПЕТРАШУК

Друкарня «S.C. SMART ORGANIZATION S.R.L.» Бухарест, Румунія; ISSN 1223-8988

Adresa redacției: Uniunea Ucrainenilor din România, str. Radu Popescu nr. 15,

Sector 1, București, ROMÂNIA, Tel. 0212220748, 0212220753, Fax 0212220737

E-mail: uur.vilneslovo@gmail.com/ Адреса сайту СУР: www.uur.ro

Наклад фінансований
Союзом українців Румунії

ЗАСТЕРЕЖЕННЯ

- За достовірність фактів, цитат, власних імен та інших відомостей відповідають автори підписаних матеріалів.
- Редакція може не поділяти точки зору авторів.
- Надіслані до редакції матеріали не рецензуються і не повертаються.
- Редакція залишає за собою право скорочувати і редагувати надіслані матеріали, непорушуючи їхнього основного змісту.
- З юридичної точки зору за зміст матеріалів відповідають їх автори.